

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321206357
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1321206357.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, so sídlom Moyzesova 2, 902 01 Pezinok, dieťa rodičov: matka C. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XXX, XXX XX D. E., zastúpená JUDr. Petrom Fratričom, advokátom, so sídlom Timravina 9, 811 06 Bratislava a otec F. G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX G., v konaní o návrhu účastníkov konania na rozhodnutie súdu pri nezhode rodičov, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 23.03.2022, č. k. 5P/12/2022 – 176, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku II. a vo výroku III. v časti, v ktorej zamietol návrh matky na určenie, že maloletý bude zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E., **p o t v r d z u j e.**

Vo výroku I. a v závislom výroku IV. o trovách konania sa **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia sa **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie určil maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX miesto trvalého pobytu na ulici H. XX, XXX XX G. (výrok I.), nahradil súhlas matky C. A. B., nar. XX.XX.XXXX, ako zákonného zástupcu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX na zápis maloletého A. B. k plneniu povinnej školskej dochádzky do 1. ročníka na Základnej škole G., B. I. J. XX, XXX XX G. (výrok II.), návrh matky zamietol (výrok III.) a vo výroku IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil čl. 4, čl. 5, § 35, § 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „Zákon o rodine“) a § 116 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C. m. p.“) konštatujúc, že keďže rodičia maloletého sa nedohodli o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o dôvodnosti návrhu otca (na určenie miesta trvalého bydliska maloletého na ulici H. XX, G., o nahradenie súhlasu matky maloletého so zápisom maloletého do 1. ročníka K. B. G., B. I. J. XX, G.) a nedôvodnosti návrhu matky, aby bol maloletý zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E.. Z vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 09.10.2019, č. k. 42P/8/2019 - 178 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a schválenou rodičovskou dohodou o úprave výkonu rodičovských práv a povinností bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok sú oprávnení obaja rodičia a otec sa zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 450 eur mesačne. Tento rozsudok bol zmenený rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 10.02.2021, č. k. 5P/164/2020 – 97 v časti rozsahu striedavej osobnej starostlivosti v týždenných intervaloch osobnej starostlivosti rodičov počas bežného roka a s osobitnou úpravou počas sviatkov a prázdnin.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletého je, aby mal určené trvalé bydlisko vo G., a aby navštevoval Základnú školu vo G., nakoľko takéto určenie mu zabezpečí potrebnú stabilitu v živote. Rozhodnutie oprel o potrebu zastabilizovania výchovného prostredia maloletého, keď ako ťažisko života maloletého je treba vnímať obec G., kde maloletý žil od narodenia, je na toto prostredie prirodzene zvyknutý, vyrastal tam v dome, kde býval spolu s rodičmi ako rodina, v obci G. navštevoval istý čas aj materskú školu a vytvoril si tam aj väzby s rovesníkmi. Účastníci konania nežijú od rozvodu manželstva v spoločnej domácnosti, otec maloletého má trvalý pobyt G., matka maloletého má trvalý pobyt v D. E., maloletý má evidovaný pobyt na základe rozhodnutia matky na adrese L. XX/X, M. (ktorý mala matka v prenájme a už dva roky tam nebyva), maloletý navštevuje materskú školu N. XX a O. P. X, M., ošetrojúcu lekárku má v N.. Otec maloletého navrhol, aby bol maloletému určený trvalý pobyt vo G., a rovnako aby bol maloletý zapísaný do 1. ročníka Základnej školy vo G., matka v konaní navrhla, aby bol maloletý zapísaný do 1. ročníka jednej zo škôl v M., vzhľadom na trvalé bydlisko maloletého a na to, že sa s maloletým počas týždňa zdržiavala v M., kde aj väčšinou dochádzalo k odovzdávaniu (preberaniu maloletého medzi rodičmi), následne matka v konaní navrhla, aby bol maloletý zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E., nakoľko tu má vytvorené všetky podmienky potrebné pre jeho realizáciu a zdravý vývoj a aj rodinné zázemie v podobe partnera matky a jeho dcéry, ktoré maloletý vníma ako riadnych členov rodiny, v obci sa tiež nachádza aj vhodná základná škola.

4. Podľa názoru súdu prvej inštancie je v danom prípade potrebné prihliadať na skutočnosť, že v čase podania návrhu rodičia boli rozvedení a nežili v spoločnej domácnosti, pri rozhodovaní o zápise maloletého do prvého ročníka základnej školy medzi nimi nedošlo k zhode, resp. každý z rodičov konal pri výbere školy podľa svojho uváženia. Zdôraznil, že povinnosťou rodičov je prihlásiť maloleté dieťa, ktoré dovŕši vek šesť rokov, na povinnú školskú dochádzku a v prípade, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, ktorou je i súhlas so zápisom do 1. ročníka základnej školy, má každý z rodičov právo obrátiť sa na príslušný súd s návrhom na nahradenie súhlasu druhého rodiča (§35 Zákona o rodine). Pokiaľ sú na strane maloletého dieťaťa iné okolnosti, resp. dieťa býva mimo trvalého bydliska, v danom prípade mimo M., je potrebné uvedené zohľadniť a maloletému zabezpečiť riadny nástup do základnej školy za podmienok, ktoré mu budú vyhovovať. Mal za to, že nástup do 1. ročníka základnej školy je pre každé maloleté dieťa veľkou životnou zmenou a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa je, aby malo v tomto čase zastabilizované výchovné prostredie. Pri rozhodovaní súčasne prihliadol aj na fakt, že matka maloletého nie je so svojim partnerom zosobášená, žijú spolu v partnerskom vzťahu, v ktorom môže teoreticky nastať situácia, že príde medzi partnermi k rozchodu, čo by opäť narušilo stabilitu maloletého, keďže by musel znovu meniť svoje prostredie. Uzavrel, že matka nemá zastabilizované výchovné prostredie, dlhodobo striedavo žije v M. a v D. E., od rozvodu manželstva s maloletým viackrát menila miesto pobytu, čo nie je v prospech maloletého, ktorý potrebuje mať jeden oporný bod a zázemie. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní prihliadol aj na správu kolízneho opatrovníka, z ktorej je zrejmé, že medzi rodičmi panuje napätie a nezhody, komunikácia medzi rodičmi je značne krehká a na pojednávaní vo veci súdu odporučil, aby v plnom rozsahu vyhovel návrhu otca, nakoľko takéto rozhodnutie bude v najlepšom záujme maloletého. Maloletý pri pohovore s kolíznym opatrovníkom nevedel uviesť, ktorú školu by uprednostnil, pričom kolízny opatrovník vnímal jeho vyjadrenia tak, že maloletý sa bojí k tejto veci vyjadriť (maloletý sa vyjadril, že často cestuje autom, niekedy aj hodinu a to ho nebaví). Súd prvej inštancie mal tiež za preukázané, že rodičia maloletého sa nevedia dohodnúť nielen o mieste trvalého bydliska maloletého a o škole, ale ani o zdravotnej starostlivosti, čo vyplýva z konania, č. k. 5P/27/2022 začatého na základe návrhu otca, ktorý navrhoval, aby súd uložil matke povinnosť zdržať sa úkonov a činností spojených so zariadením v poradí tretieho a následného očkovania maloletého v súvislosti s koronavírusom označovaným ako SARS-CoV 2, resp. ochorením označovaným ako COVID-19 (návrh otec podal z dôvodu, že napriek tomu, že matka vedela jeho názor na očkovanie maloletých detí proti koronavírusu a napriek tomu, že otec bol výslovne proti očkovaniu maloletého bez jeho súhlasu, matka otca nerešpektovala a maloletého dala zaočkovať 2. dávkami očkovacej látky bez vedomia a súhlasu otca). Rovnako mal za preukázané, že otec a matka na seba podali niekoľko trestných oznámení (z ktorých niektoré boli odmietnuté a niektoré doposiaľ neboli právoplatne skončené).

5. V odôvodnení rozhodnutia ďalej zdôraznil, že rodič, ktorý sa rozhodne presťahovať a založiť si novú rodinu, má na to právo, avšak je to jeho voľba a jeho osobné rozhodnutie, ktoré nemôže byť nadradené právu druhého rodiča pri zásade rovnakých práv a povinností. Za v rozpore so záujmami

maloletého dieťaťa mal, aby sa tejto pre neho neprirodzenej situácii (kedy bola jeho rodina rozbitá), muselo prispôbiť rodičovi, ktorý sa odsťahuje do miesta 80 km vzdialeného od bydliska otca. Matka maloletého bola pred životným rozhodnutím, keď sa rozhodovala, že sa presťahuje natrvalo do D. E. a opäť maloletému zmení jeho prirodzené prostredie a jednoznačne uprednostnila svoje záujmy nad záujmami maloletého. V tejto súvislosti poukázal na konanie sp. zn. 5P/164/2020 o zmene úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, kde súd rodičom prízvukoval, že musia prihliadať predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre jeho ďalší vývoj, a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a jeho právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho styku s obidvomi rodičmi. Súd v konaní zistil, že obaja rodičia majú dobré predpoklady k výchove maloletého a zabezpečovaniu jeho zdravého vývinu, od rozvodu zabezpečovali striedavú osobnú starostlivosť o maloletého, rodičom prízvukoval, že dieťa sa nemá prispôbovať rodičom, ale rodičia by sa vždy mali snažiť prispôbiť dieťaťu a matke dával do pozornosti, že nie je vhodné a žiaduce, aby maloletý trávil vo svojom veku tak veľa času cestovaním v aute. Mal za to, že matka nehľadá riešenie vhodné pre maloletého a neberie do úvahy možnosť presťahovať sa a pracovať bližšie k prostrediu, ktoré vyhodnotil, že je maloletému najprirodzenejšie, a to najmä vzhľadom na to, že maloletý v dome vo G. vyrastal od narodenia, má tam vytvorené vzťahové väzby s kamarátmi, navštevoval tam jeden čas aj materskú školu. Aj keď matka vlastní rodinný dom v Q., v ktorom plánovala s maloletým žiť, od tohto rozhodnutia upustila a dom prenajíma. V možnostiach matky teda je, aby sa presťahovala bližšie, avšak uprednostňuje svoje záujmy, odsťahovaním sa zasiahla do života dieťaťa a možnosti zabezpečovať starostlivosť oň oboma rodičmi.

6. Návrh matky na určenie, že maloletý bude zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E., odôvodnený tým, že maloletý tu má vytvorené všetky podmienky potrebné pre jeho realizáciu a zdravý vývoj, má vytvorené aj rodinné zázemie v podobe partnera matky a jeho dcéry, ktoré vníma ako riadnych členov rodiny, v obci sa tiež nachádza aj vhodná základná škola, súd prvej inštancie po jeho posúdení ako účelového (matka neprihliada na najlepší záujem maloletého a uprednostňuje svoje záujmy pred záujmami maloletého) ako nedôvodný zamietol. Rovnako zamietol návrh matky na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia vo veci úpravy práv a povinností k maloletému, sp. zn. 5P/164/2020-97, a to vzhľadom na to, že zápisy do 1. ročníka na základných školách prebiehajú v Slovenskej republike v priebehu mesiaca apríl.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C. m. p.

8. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že škola maloletého bude v obci D. E. a bydlisko maloletého bude zhodné s bydliskom matky maloletého. Podané odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej „C. s. p.“). Uviedla, že otec maloletého je s matkou v permanentnom konflikte, ktorý bol prítomný už počas manželského spoluzitia. Otec nie je pripravený realizovať žiadne kompromisy, striktno presadzuje svoje predstavy o výchove či súvisiacich otázkach, v matke vidí nepriateľa a odmieta akceptovať, že matka má v živote maloletého špecifickú úlohu, ktorú nemožno pre zdravý vývoj dieťaťa ignorovať, pričom svojim správaním úmyselne eliminuje vzťah matky s maloletým. Spochybnila závery súdu prvej inštancie o tom, že ťažiskom života maloletého je obec G. argumentujúc tým, že maloletý v obci G. trávi čas iba so svojim otcom, s ktorým je (mimo prázdnin) nepárny kalendárny týždeň od štvrtka do piatka a párný kalendárny týždeň od štvrtka do pondelka, v bežnom čase ide v zásade o 10 dní do mesiaca, maloletý v obci G. nenavštevuje ani materskú školu ani nemá v obci žiadne aktivity, a preto nebolo preukázané, že v obci G. má vytvorené lepšie podmienky než v bydlisku matky. Podľa názoru matky súd vôbec nezohľadnil skutočnosť, že v bydlisku matky má maloletý vytvorené podmienky zodpovedajúce kompletnej rodine (partner matky, jeho dcéra, rodičia partnera matky), pričom má s nimi vybudovaný pekný a naplňujúci vzťah. Maloletému nemenila často pobyt, keď po opustení spoločnej domácnosti s otcom krátko žila na L. I. G. M. (súčasný trvalý pobyt maloletého), odvtedy žije na G. I. G. M. so svojim terajším partnerom a otcom jej budúceho dieťaťa a až s tehotenstvom a plánovaným rodičovstvom sa sťahuje do obce D. E.. Pokiaľ ide o závery súdu prvej inštancie o tom, že negarantuje maloletému potrebnú stabilitu zdôraznila, že manželstvo nie je garanciou spoločnej domácnosti, ani dôkazom o zdravom vzťahu, preto pokiaľ súd stavia v kontexte stability manželstvo nad rodičovstvo, ide z pohľadu matky o nesprávne vyhodnotenie všeobecne známych skutočností. O tom, že ide o fungujúci vzťah medzi matkou maloletého a jej partnerom, a že partner matky

maloletého je pripravený poskytnúť bývanie matke maloletého, jej synovi a aj ich budúcemu dieťaťu, bol predložený dôkaz v podobe čestného vyhlásenia partnera matky maloletého. Zo správy kolízneho opatrovníka je zrejme, že vzťah medzi maloletým a partnerom jeho matky je výborný, teoretická úvaha súdu prvej inštancie do budúcnosti predpokladaného rozchodu nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd mal preto zohľadňovať väzby, ktoré má maloletý k ľuďom žijúcim s ním v mieste, v ktorom by navštevoval školu, a nie skutočnosť, či sa v danom okrese nachádza nehnuteľnosť, ktorá je alebo nie je vo vlastníctve jedného z rodičov. Rozhodnutím súdu tak nastala situácia, že matka (či už tehotná alebo starajúca sa o malé dieťa) má s maloletým pravidelne absolvovať dennú dochádzku do školy vo vzdialenosti 80 kilometrov (v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku platí súdom upravený styk tak, že otec je s maloletým 6 školských dní do mesiaca), hoci súd prvej inštancie už skôr matke vyčítal, že s maloletým príliš cestuje, čo v konečnom dôsledku zvyšuje riziko dopravnej nehody a zvýšenie výdavkov na strane matky súvisiacich so zabezpečovaním pohonných hmôt. Pokiaľ súd prvej inštancie považuje návrh matky za účelový, uvedené považuje za absurdné z dôvodu, že jediným motívom matky maloletého bolo, aby navštevoval školu v obci D. E. je práve skutočnosť, že so svojim partnerom čaká dieťa a chce ho vychovávať v mieste, kde má na to (v rámci ich možností) vytvorené najlepšie podmienky. V podanom odvolaní matka maloletého súčasne namietala, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie pokiaľ ide o možnosť návštevy dvoch základných škôl. Zdôraznila, že pokiaľ ide o bydlisko maloletého, maloletý má mať bydlisko tam, kde má bydlisko ona. V odvolaní napokon uviedla, že vydaniu rozhodnutia predchádzalo procesné pochybenie súdu, keď podanie otca doručené súdu dňa 17.03.2022 (citované v odôvodnení rozsudku), bolo jej právnomu zástupcovi doručené až spolu s rozsudkom a matka nemala možnosť sa k nemu vyjadriť.

9. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za zákonné a vecne správne vo všetkých jeho výrokoch a jeho naplnením je bezvýhradne zabezpečovaný záujem maloletého. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia správne vystihol zámery a prístup matky ku maloletému v tom smere, že neprihliada na záujmy maloletého, ale naopak uprednostňuje iba svoje, pričom si zamieňa záujem maloletého so svojím osobným záujmom, ktorý stotožňuje výlučne s jej osobným životom a jej osobnými problémami. Matka v podanom odvolaní štandardne napáda otca, ktorého systematicky obviňuje z konfliktov a naznačuje, že iba otec je ich príčinou. Takéto vyjadrenie matky sú podľa otca nielenže klamlivé, ale objektívne ani nemôžu nastať, keď matka sa účelovo vyhýba osobnému riešeniu potrebných otázok týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností. Otec vo svojom vyjadrení konštatuje, že konflikty ohľadom podstatných otázok výkonu rodičovských práv a povinností spôsobuje výhradne matka, keď odňala na dlhšiu dobu maloletého z kontaktu otca (za posledné 3 roky, viac ako 10 x), odhlasovala maloletého z trvalého bydliska a škôlky, obmedzovala osobný kontakt s otcom, zneužívala pandemickú a karanténnu situáciu, znemožňovala telefonickú komunikáciu, neakceptuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď maloletého zapísala do Základnej školy v D. E. a celý rad iných denných situácií, ktoré sama vyvolala alebo spôsobila. Hoci sa matka samu seba snaží vykresliť ako nenahraditeľnú osobu v živote maloletého s ktorým je oveľa viac ako otec, opäť to vyplýva z toho, že matka dlhodobo neakceptuje súdom určený stav, ktorý 10.02.2021 rozhodol o zverení maloletého dieťaťa do osobnej striedavej starostlivosti v pomere 7/7. Opakovane odhlásila maloletého v roku 2019 zo škôlky vo G. len preto, že chcela mať dieťa v blízkosti práce, následne si zmenila vlastné trvalé bydlisko do D. E. H. D., čím enormne zaťažila maloletého dennodennou dochádzkou z D. do M.. Otec vytkol matke, že pri zabezpečovaní dochádzky do školského zariadenia vo G. opätovne vyjadruje len svoje osobné problémy a to, že jej to neumožňuje jej tehotenstvo, vzdialenosť, dennodenná náročnosť, finančná nákladovosť a pod. Matka maloletého si neuvedomuje, že úprava dochádzky maloletého do školského zariadenia a vôbec nový režim školy musí sledovať dlhodobý zámer, a nie iba prechodné obdobie tehotenstva, ktoré matka má v súčasnosti. Je nevyhnutne dané, že matka sa aj po materskej dovolenke musí vrátiť do práce, ktorú má stále v M., keď v lete 2021 prestúpila na N. R. E. Q.. Preto v krátkom čase bude matka nevyhnutne riešiť situáciu s dochádzaním do M., pričom škola maloletého v D. E. (ako matka dodatočne navrhla), bude opätovne „osobný problém“ matky, ktorá bude od školy maloletého vzdialená 80 km. Pokiaľ matka bude denne dochádzať do M. za prácou, je miesto školy vo G., po ceste do M., a aj naopak. Matka v súčasnosti má možnosti nájsť riešenie jej situácie bývania vo vlastnom dome v Q., čomu sa môže prispôsobiť aj jej partner, avšak tomu bráni výhradne jej neochota prispôsobiť sa, keď nehľadá riešenie v záujme maloletého. Pokiaľ ide o predložené čestné prehlásenia súčasného partnera matky o pomoci a podpore matke, tieto nemožno stotožniť s výkonom rodičovských práv a povinností, hoci žijú v spoločnej domácnosti, a tieto prislúchajú výhradne rodičovi. Matka od roku 2019 sama určila miesto škôlky v M., čomu sa otec prispôboval viac ako tri roky a dennodenne vozil maloletého v čase jeho starostlivosti 2 x 50 km do M.,

prícom sám musel stíhať aj vlastnú pracovnú dobu v H.. Súd prvej inštancie správne vystihol a zhrnul súčasný režim maloletého a aj účelovosť tvrdení matky, pričom uvádza, že maloletý si v prostredí matky doteraz nevytvoril žiadne voľnočasové kamarátske vzťahy s inými deťmi, čo má taktiež vplyv aj na jeho sociálne spolunažívanie. Naopak v prostredí otca je možné dlhodobo a bez akýchkoľvek vedľajších vplyvov (dochádzka do škôlky, zamestnanie, bydlisko a dosah otca v obvode škôlky) dosiahnuť reparáciu prirodzeného spôsobu života maloletého, a aj jeho nerušeného osobnostného vývoja, kde spontánne môže naviazovať na predchádzajúce vzťahy rovesníkov zo škôlky vo G. a aj predchádzajúcich, resp. terajších kamarátov. V spojitosti s tým, že matka zásadným a negatívnym spôsobom vplyva na vzťah maloletého ku otcovi z dôvodu ktorého otec dňa 08.04.2022 podal návrh na zmenu úpravy práv a povinností s návrhom na výlučnú osobnú starostlivosť otcovi, je nepochybne skutočným záujmom dieťaťa, aby sa eliminovali všetky doterajšie škodlivé vplyvy, ktorým bol maloletý dlhodobo vystavovaný v prostredí matky, a aby bez zbytočných záťaží začal viesť harmonický život.

10. Matka v následnom písomnom vyjadrení sa uviedla, že vylučuje akékoľvek závery o tom, že uprednostňuje iba svoje záujmy a neprihliada na záujmy maloletého. Pokiaľ ide o nezhodu rodičov v podstatných otázkach týkajúcich sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, poukázala na správy zo dňa 31.03.2019, 18.09.2019 a 05.03.2021 z Centre pedagogicko-psychologického poradenstva, ktoré zhodne vypovedajú o tom, že neodporúčajú zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti, pretože dieťa stále potrebuje častú prítomnosť matky, názor otca na tieto vyšetrenia odzrkadľuje jeho charakterovú črtu ako takú, keď odborné vyšetrenie neakceptuje ako objektívny názor odborníka, ale za každú cenu presadzuje svoje subjektívne pocity a vydáva ich za objektívnu realitu. Matka aj na obyčajné operatívne veci v každodenných záležitostiach potrebovala v komunikácii s otcom maloletého vždy nespochybniteľné argumenty, pričom otec vždy pre ústupok potreboval, aby boli jeho argumenty vyvrátené. Absentovala spontánna zhoda o základných veciach. Podľa matky animozita otca voči matke je tak silná a otec voči matke prejavuje tak silný dešpekt, že neváha využiť danú situáciu na rozhodnutie o tom, do ktorého školského zariadenia bude maloletý zapísaný na to, aby maloletého odlúčil od matky, pričom si neuvedomuje následky, ktoré to pre maloletého môže mať. Poprela argumentáciu otca o tom, že je konfliktnou osobou, keď otec je ten, ktorý pri kreovaní dohôd o výkone rodičovských práv a povinností strikne presadzuje výhradne svoje záujmy. K dôvodom pre ktoré matka dieťa prihlásila do Základnej školy D. E. uviedla, že by malo byť seriózne zvážené a vyhodnotené, aby dieťa v tomto prípade navštevovalo dve základné školy, keďže rodičia žijú každý v inom okrese. Proti rozsudku o určení školy matka podala odvolanie aj práve z toho dôvodu. Otec neakceptuje, že od roku 2019 došlo k výraznej zmene v živote matky a to, že od januára 2020 si našla terajšieho partnera, s ktorým si založila rodinu. Napriek tomu, že sa zmenila životná situácia matky, očakáva narodenie súrodenca maloletého, matka nemenila škôlku maloletého, naopak, dochádzku dokončí v škôlke v M., čomu matka prispôsobuje aj svoje konanie (v čase, keď maloletý plní povinnú dochádzku sa matka zdržiava v M. a maloletý má do škôlky 500 m). K tvrdeniam otca o tom, že matka má toho času trvalý pracovný pomer v M. uviedla, že uvedené neznamena, že v D. po skončení materskej/rodičovskej dovolenky nebude mať možnosť nájsť si prácu v blízkosti jej trvalého pobytu. Momentálny stav je taký, že matku čaká 3 ročné obdobie materskej/rodičovskej dovolenky a neskôr nástup trojročného dieťaťa do škôlky. V mieste jej trvalého bydliska je materská škola so základnou školou, kde je plánovaný nástup súrodenca maloletého. Trvalý pracovný pomer matky nie je možné brať ako situáciu, ktorá sa nedá zmeniť a výroky otca sú špekulatívne a siahajúce až do vzdialenej budúcnosti. Otec neberie do úvahy fakt, že ak bude maloletý zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov a bude mať určenú iba jednu školu, bude musieť absolvovať dennodenné cesty do školy vo G. vzdialených cca 80 km od D. E. (160 km cestovania pre maloletého). Toto zase poukazuje na nezujem otca, že dieťa bude takto prevážané dva týždne do mesiaca, čo je opäť v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadne školy vo G. preto sleduje len záujem otca a nie je v záujme maloletého. K možnosti riešenia vzniknutej situácie presťahovaním sa do domu v Q., matka vo vyjadrení uviedla, že v D. E. sú vytvorené oveľa lepšie podmienky pre rodinný život a výchovu detí. Dom v Q. kúpila ako investíciu a prenajala ho nezariadený a počítala s ním do budúcnosti ako s hodnotou, ktorá ostane pre maloletého. V rodinnom dome v D. E. má maloletý rovnaké podmienky ako v dome u otca a spíňa podmienku, že dieťa má právo žiť v rovnakých životných podmienkach tak u otca, ako u matky.

11. Otec v následnom písomnom podaní uviedol, že nemá za potrebné vyjadriť sa k predchádzajúcemu vyjadreniu matky a súčasne nežiada byť upovedomený o ďalších vyjadreniach v odvolacom konaní.

12. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa sa k odvolaniu matky a k následným písomným podaniam rodičov písomne nevyjadril.

13. Odvolací súd po zistení, že odvolanie matky bolo podané včas a oprávneným subjektom, proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi podľa § 65 a § 66 C. m. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa 378 ods. 1, § 385 ods. 1, § 219 ods. 1 C. s. p., s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 C. s. p. a dospel k nasledujúcim záverom.

14. Z obsahu odvolania matky vyplýva, že táto napadla vyhlásené rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej (t. j. vo výrokoch I. a II., v ktorých bolo vyhovené návrhu otca na rozhodnutie pri nezhode rodičov a zamietajúci výrok III. v časti, v ktorej bol zamietnutý návrh matky na určenie, že maloletý bude zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E.). Odvolacími dôvodmi matka nenamietla vecnú a právnu správnosť zamietajúceho výroku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej zamietol návrh matky na prerušenie konania a ktorý odôvodnil v ods. 28 rozhodnutia.

15. Podľa § 2 ods. 1 C. m. p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Ako prvoradé konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods. 1 C. m. p., § 380 ods. 2 C. s. p.).

17. Podľa čl. 4 Zákona o rodine, všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením a povinnosť zabezpečiť rodine pokojné a bezpečné prostredie. Rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

18. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

20. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa.

21. Odvolací súd zdôrazňuje, že zásadne patrí obom rodičom právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa. Z formulácie ustanovenia § 35 Zákona o rodine možno vyvodiť, že bežné záležitosti týkajúce sa maloletého dieťaťa je oprávnený rozhodnúť ten z rodičov, u ktorého sa dieťa momentálne nachádza. Bežnými záležitosťami sa pritom rozumejú tie, ktoré vznikajú pri uspokojovaní každodenných

potrieb dieťaťa. Podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa musia byť vždy schválené oboma rodičmi. Ak ide o podstatnú vec, je potrebné zistiť názor druhého rodiča, či s prejavom zastupujúceho rodiča súhlasí. Pokiaľ by rodič vyslovil nesúhlas, boli by dané podmienky pre postup podľa ustanovenia § 35 Zákona o rodine. Takže v prípade, ak dôjde medzi rodičmi k nezhode o tom, čo je skutočný záujem dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Vecou podstatnou treba rozumieť nielen niečo, čo je objektívne v právnom živote podstatné (napr. zastúpenie), ale čo je podstatné jednak pre rodiča a najmä pre dieťa. Súdna prax určila, že za podstatné záležitosti sa vždy považuje vystaňovanie maloletého do cudziny, správa jeho majetku, štátne občianstvo maloletého dieťaťa, udelenie súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, príprava na budúce povolanie alebo zmena mena či priezviska maloletého.

22. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu odvolací súd vo vzťahu k návrhu otca na nahradenie súhlasu matky na zápis maloletého k plneniu povinnej školskej dochádzky do 1. ročníka Základnej školy G., B. I.. XX, G. a návrhu matky na určenie, že maloletý bude zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E. dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia týchto návrhov rodičov (týkajúcich sa zabezpečenia povinnej školskej dochádzky maloletého), všetky vykonané dôkazy správne vyhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie vzťahujúcimi sa k výrokom II. a výroku III. v časti, v ktorej zamietol návrh matky vo veci samej, na ktoré ako na správne poukazuje (§ 387 ods. 2 C. s. p.), pričom na zdôraznenie ich správnosti a z dôvodu potreby vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami dodáva nasledovné.

23. Zdôrazňuje, že rodičia majú povinnosť a právo zaisťovať výchovu a vzdelanie svojho maloletého dieťaťa. Voľba vzdelávania dieťaťa spočíva vo výbere vzdelávacej inštitúcie, teda konkrétnej školy, ktorú bude maloleté dieťa navštevovať. Otázka rozhodovania o vzdelaní dieťaťa (vrátane výberu školy) je nepochybne podstatnou a významnou záležitosťou dieťaťa, o ktorej má v prípade nezhody rodičov rozhodovať súd (§ 35 Zákona o rodine). V posudzovanom prípade skutkové okolnosti zistené vykonaným dokazovaním týkajúce sa histórie rodiny, vzájomných vzťahov a postojov rodičov k otázke zabezpečenia výkonu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, konanie matky smerujúce k zmene jej miesta bydliska do vzdialenosti výrazne komplikujúcej a sťažujúcej rovnocenné zabezpečovanie osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloleté dieťa (ktorými sa súd prvej inštancie dostatočne zaoberal v napadnutom rozhodnutí), smerujú k úvahe o vecnej a právnej správnosti rozhodnutia v týchto častiach. Odvolací súd má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým nahradil súhlas matky na zápis maloletého k plneniu povinnej školskej dochádzky do 1. ročníka Základnej školy G. a zamietol návrh matky na udelenie súhlasu za otca na zápis maloletého do Základnej školy v D. E., v danom čase zodpovedalo najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, a to aj v kontexte jeho vyvažovania s oprávnenými záujmami oboch rodičov. Podotýka, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, kedy bolo pre rodičov a maloleté dieťa nutné zabezpečiť plnenie povinnosti povinnej školskej dochádzky maloletým dieťaťom, bolo súdom prvej inštancie vydané rozhodnutie rozhodnutím zohľadňujúcim zistené okolnosti týkajúce sa maloletého, ktorý bol v priebehu konania aj riadne vypočutý ustanoveným kolíznym opatrovníkom a pri výbere školského zariadenia, so zápisom do ktorého bol nahradený súhlas druhého rodiča, bol zohľadnený najlepší záujem maloletého dieťaťa.

24. V nadväznosti na odvolacie námietky matky dodáva, že v tomto konaní nebolo úlohou súdu prvej inštancie zaoberať sa a vyporiadavať sa s medzi rodičmi spornými okolnosťami, týkajúcimi sa vzájomného vzťahu, správania a postojov oboch rodičov k otázkam starostlivosti o maloletého, úrovne starostlivosti oboch rodičov o maloletého, ich postoja k podstatným otázkam týkajúcich sa maloletého dieťaťa, vhodnosti v čase rozhodovania súdu prvej inštancie realizovanej striedavej osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa a vzhľadom na v danom čase vysoko aktuálnu potrebu rozhodovania v otázke vzdelávania maloletého (pri nezhode rodičov), nebolo ani možné konanie prerušiť do rozhodnutia v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Pre úplnosť dodáva, že z rozhodovacej činnosti je odvolaciemu súdu známe, že rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 20.7.2022, č. k. 5P/164/2020-892 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého mesačne sumou 200 eur, bol upravený styk matky počas bežného roka a osobitne počas sviatkov a prázdnin, obom rodičom bola uložená povinnosť v určených termínoch a časoch umožniť telefonický kontakt druhého rodiča s maloletým, rozsudkom bola deklarovaná zmena rozsudku Okresného súdu Pezinok, č. k. 42P/8/2019-178 zo dňa 09.10.2019 v časti výroku II. o zverení

dieťaťa do osobnej starostlivosti a o výživnom, vo zvyšku boli návrhy otca a matky zamietnuté a napokon bola v rozhodnutí vyslovená vykonateľnosť rozsudku (v celom rozsahu) doručením. Uvedené znamená, že úvaha o tom, že prijaté rozhodnutie súdu prvej inštancie je v záujme maloletého, je aktuálna aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu, keďže označené rozhodnutie navodilo v roku 2022 stav, odkedy sa maloletý nachádza v osobnej starostlivosti otca a v mieste bydliska otca (G.) aj navštevuje základnú školu. Dodáva, že aktuálny stav v otázke rozhodovania o vzdelávaní dieťaťa, nevylučuje možnosť prípadnej korekcie rozhodnutia o nezhode rodičov po inštančnom prieskume rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 20.7.2022, č. k. 5P/164/2020-892 (o odvolaní matky nebolo doposiaľ odvolacím súdom rozhodnuté), prípadne pri existencii zmeny pomerov rodičov a maloletého dieťaťa v budúcnosti.

25. Za nedôvodnú posúdil aj námietku matky, že súd prvej inštancie jej doručoval podanie otca doručené súdu prvej inštancie dňa 17.03.2022 (v ktorom ju otec zavádzajúco obviňuje z „nečestných praktík“) až súčasne s rozsudkom, a k tomuto podaniu sa matka nemala možnosť pred pojednávaním a v zásade ani na pojednávaní vyjadriť. Z obsahu spisu zistil, že podanie otca zo dňa 16.03.2022, doručené súdu dňa 17.03.2022, nespadá do okruhu podaní, ktoré má súd povinnosť doručovať do vlastných rúk účastníkov. Zo zápisnice z pojednávania dňa 23.03.2022 vyplýva, že súd prvej inštancie oboznámil prítomných účastníkov s obsahom spisu, ktorého súčasťou bolo aj podanie otca zo dňa 16.03.2022. Uvedené znamená, že právny zástupca matky mal možnosť k skutočnostiam obsiahnutých v tomto podaní otca sa pred rozhodnutím súdu vyjadriť a námietka matky je v tomto smere nedôvodná.

26. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a vo výroku III. v časti, v ktorej zamietol návrh matky na určenie, že maloletý bude zapísaný do 1. ročníka Základnej školy v D. E., podľa § 387 ods. 2 C. s. p. ako vecne a právne správny potvrdil.

27. Pokiaľ ide o výrok I. rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie určil maloletému dieťaťu miesto trvalého bydliska na ulici H. J. XX, G., má odvolací súd vážne a zásadné výhrady k odôvodneniu tejto časti rozhodnutia, nezodpovedajúceho ust. § 220 ods.2 C. s. p. (za takéto nie je možné považovať stručnú úvahu o tom, že prijaté rozhodnutie je v záujme maloletého dieťaťa, ktorému zabezpečí potrebnú stabilitu v jeho živote dieťaťa). Zdôrazňuje, že konanie aj o tejto časti návrhu otca je návrhovým konaním (§ 35 Zákona o rodine), pri ktorom je súd viazaný návrhom a musí prihliadať na jeho skutkové odôvodnenie, ktorý otec v návrhu a v priebehu konania odôvodňoval závislosťou oboch navrhovaných výrokov, „keďže výber základnej školy pre maloletého sa prednostne spravuje miestom trvalého bydliska maloletého dieťaťa (školský zákon)“. Súd prvej inštancie sa v rozhodnutí v kontexte rozhodnutia o návrhu otca na udelenie súhlasu matky na zápis maloletého k plneniu povinnej školskej dochádzky do 1. ročníka K. B. G., a zistených konkrétnych skutkových okolností danej veci opomenul zaoberať tým, či je otázka „určenia miesta trvalého bydliska maloletého“ skutočne podstatnou záležitosťou maloletého dieťaťa, o ktorej má v prípade nezhody rodičov v posudzovanom prípade vôbec rozhodovať. Súd prvej inštancie navyše opomenul (nepostrehol), že medzi pojmom bydlisko a pojmom trvalý pobyt je rozdiel, keď za bydlisko sa nepovažuje miesto, kde je osoba zhlásená na trvalý pobyt podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov, ale ide o miesto, kde sa osoba reálne zdržiava s úmyslom zdržiavať sa tam trvalo a pojem trvalý pobyt (použitý aj v ust. § 20 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní pri určení spádovej školy) má evidenčný charakter, pri evidencii, o ktorom je predpísaný postup práve v ust. zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov. Túto nejednoznačnosť petitu návrhu otca („určenie miesta trvalého bydliska maloletého dieťaťa“), mal súd prvej inštancie povinnosť procesne prípustným spôsobom odstrániť v priebehu konania a až následne posudzovať, či navrhnuté rozhodnutie je možné podľa § 35 Zákona o rodine vydať a súčasne, či predstavuje efektívny a pre potreby praktického života žiaduci a vykonateľný spôsob ochrany záujmov maloletého dieťaťa.

28. V nadväznosti na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a v závislom výroku IV. o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C. s. p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude pri ďalšom prejednaní zostávajúceho predmetu konania posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom v predchádzajúcom odseku tohto rozhodnutia, po doplnení dokazovania potrebného na zistenie skutočného stavu veci (§ 35 C. m. p.) opätovne o zostávajúcom predmete konania (návrhu otca na určenie maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX, miesto trvalého pobytu na ulici H. XX, XXX XX G.) rozhodnúť a odôvodniť rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C. s. p., t. zn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní návrhu otca v tejto časti, v rozhodnutí uvedie, ktoré skutočnosti považoval za preukázané

a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich právne a skutkovo vyhodnotil a dôvod prípadného nevykonania účastníkmi navrhnutého dokazovania.

29. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C. m. p., § 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).